

3. Про контррозвідувальну діяльність : Закон України від 26 грудня 2002 р. № 374-IV / Верховна Рада України // Офіційний сайт ВРУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws.html>.

4. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII / Верховна Рада України // Офіційний сайт ВРУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws.html>.

Кравченко Ірина Сергіївна

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АТО

Не перший рік триває проведення в окремих регіонах України антитерористичної операції, яка спрямована на збереження територіальної цілісності держави. Для забезпечення ефективної реалізації ліквідації надзвичайної ситуації, яка склалася у Луганській та Донецькій областях, залучаються всі сили та засоби держави. Органи та підрозділи МВС України складають основний масив сил, які здійснюють охорону публічного порядку та безпеки в зоні антитерористичної операції. У зв'язку із цим гостро постає питання пошуку та застосування відповідних форм і методів реагування на порушення вказаного порядку та безпеки з додержанням конституційних принципів.

Залучення сил та засобів Національної поліції України до проведення антитерористичної операції (особовий склад, спеціалісти, зброя, спеціальні і транспортні засоби, засоби зв'язку, інші матеріально-технічні засоби тощо) вимагає відповідного законодавчого підґрунтя. Так, згідно Закону України «Про боротьбу з тероризмом» антитерористична операція – це комплекс скоординованих спеціальних заходів, спрямованих на попередження, запобігання та припинення терористичної діяльності, звільнення заручників, забезпечення безпеки населення, знешкодження терористів, мінімізацію наслідків терористичної діяльності [1].

Слід наголосити, що охорона публічного порядку передбачає присутність представників влади (зокрема, поліції), їх відкритість для населення і активну участь правоохоронців у безпосередньому врегулюванні проблем, які стосуються захисту громадян (перевірка документів, огляд транспортних засобів, охорона коридорів для залишення непридатної для життя території тощо) [2].

Роль Національної поліції України в зоні проведення АТО полягає в ор-

ганізації боротьби з тероризмом шляхом запобігання, виявлення та припинення злочинів, вчинених з терористичною метою, розслідування яких віднесене законодавством України до компетенції Національної поліції; наданні Антитерористичному центру при Службі безпеки України необхідних сил і засобів; забезпеченні їх ефективного використання під час проведення антитерористичних операцій[1].

Слід наголосити, що під час несення служби в зоні АТО співробітники Національної поліції України діють відповідно до норм Закону України «Про Національну поліцію»[3], який визначає підстави та межі застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї. Крім того, для організації охорони публічного порядку та безпеки донині застосовуються норми Наказу МВС України № 404 від 28.07.94 «Про затвердження Статуту патрульно-постової служби міліції України» [4].

На наш погляд, необхідно акцентувати увагу на пріоритетних проблемах діяльності Національної поліції під час проведення антитерористичної операції. Так, важливим є питання нормативно-правового забезпечення взаємовідносин управлінських органів та підлеглих формувань МВС України, а також розробки оперативних і бойових документів, в яких повинна знайти відображення чітка регламентація прав і обов'язків посадових осіб у системі управління і взаємодії.

Актуальними вважаємо проблеми взаємодії органів системи МВС України пов'язані із оперативним обміном інформацією, яка координується єдиним штабом АТО. Сьогодні сили МВС України виконують притаманні їм функції в тилу проведення АТО на територіях, прилеглих до цієї зони. Головними задачами є охорона правопорядку та протидія злочинності з урахуванням специфіки таких порушень. Відповідно, крім патрулювання та несення служби на стаціонарних постах, має бути належним чином організовано проведення оперативно-розшукових заходів, постійна координація діяльності всіх сил та засобів МВС України з чіткою постановкою завдань з урахуванням оперативної обстановки у конкретному регіоні.

Необхідно наголосити на технічних можливостях передачі інформації, що має передбачати уникнення можливості прослуховування каналів зв'язку. У даному випадку має значення обмін оперативною інформацією між підрозділами МВС та штабом АТО, а також особисті розмови поліцейських, в яких може міститися інформація важлива для терористів.

Водночас невідповідність окремих поліцейських до протистояння проявам тероризму вважається нагальною проблемою сьогодення. На наш погляд, поліцейські, які відряджаються в зону АТО, мають проходити додаткове навчання для несення служби у таких умовах. Таке навчання має передбачати, як теоретичний курс про особливості несення служби в зоні АТО, так і практичний курс з тактико-спеціальної підготовки та вогневої підготовки.

Відсутність відповідної важкого озброєння, бронетехніки ускладнюють ефективність припинення збройної агресії на блокпостах, які перебувають у

безпосередньому контакті з особами-правопорушниками. Дана проблема пов'язана із недосконалим механізмом збору даних про необхідні ресурси, потреби поліцейських.

Важливою проблемою діяльності Національної поліції в зоні АТО є планування проведення спеціальних операцій. Недосконале командування призводить до нескоординованих дій окремих органів та підрозділів МВС України, а як наслідок – людські та матеріальні втрати. Відповідної координації потребує діяльність відряджених поліцейських з місцевими відділеннями Національної поліції, які під час виконання службових обов'язків здійснюють взаємодію (доставлення затриманих осіб, документування виявлених правопорушень, обмін інформацією щодо оперативної обстановки і регіоні тощо).

Як висновок, необхідно зауважити на провідній ролі Національної поліції під час проведення АТО у сфері охорони публічного порядку та забезпечення публічної безпеки. Особливостями такої діяльності Національної поліції є умови, в яких вона здійснюється, а відповідно і підвищений стан бойової готовності. Дана тема є актуальною для сучасної науки адміністративного права та практичних органів Національної поліції зокрема, а тому потребує подальшого дослідження та наукових пошуків.

1. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.

2. Вайда Т.С., Домніцак В.В. Удосконалення охорони громадського порядку працівниками органів внутрішніх справ в умовах проведення антитерористичної операції // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2015. – № 2. – С. 128-137.

3. Про Національну поліцію: Закону України від 02.07.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page?text=%E0%ED%F2%E8%F2%E5%F0%EE%F0>.

4. Про затвердження Статуту патрульно-постової служби міліції України: Наказ МВС України № 404 від 28.07.94 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0213-94>.